

Crna Gora
Ministarstvo ekologije, održivog razvoja
i razvoja sjevera

Adresa: Eko-efikasna zgrada,
Cetinjski put bb
81000 Podgorica, Crna Gora

Broj: UPI-05-037/24-1166/3

5.11.2024.godine

REGULATORNI INSTITUT ZA OBNOVLJIVU ENERGIJU I ŽIVOTNU SREDINU

Ulica: Bratstva i jedinstva Stara Varoš B-T
Podgorica

Poštovani,

U prilogu akta dostavljamo vam rješenje ovog Ministarstva broj UPI-05-037/24-1166/2 od 5. 11.2024.godine, donešeno u postupku po vašem zahtjevu za slobodan pristup informacijama od 28.10.2024.godine.

S poštovanjem,

**MINISTAR
Damjan Čulafić**

Dostavljeno:
podnosiocu zahtjeva
- a/a

Broj: UPI-05-037/24-1166/2

5.11.2024.godine

Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera, u postupku po zahtjevu za pristup informacijama udruženja „Regulatorni institut za obnovljivu energiju i životnu sredinu“ iz Podgorice od 28.10.2024.godine, na osnovu člana 30 Zakona o slobodnom pristupu informacijama („Službeni list CG“, broj 44/12, 30/17) i člana 46 stav 1 Zakona o upravnom postupku (»Sl.list CG«, br. 56/14, 20/15,40/16, 37/17) donosi

RJEŠENJE

Dozvoljava se udruženju „Regulatorni institut za obnovljivu energiju i životnu sredinu“ iz Podgorice pristup informacijama –kopiji sledećih dokumenata:

- Obavještenje Ministarstva za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju Republike Srpske broj 15.4.1-96-137/24 od 10.10.2024.godine
- Zahtjev „HES Gornja Drina“ doo Foča broj 01-101-5/24 od 4.10.2024.godine, za prethodnu procjenu uticaja na životnu sredinu za HE Buk Bijela, Opština Foča, instalisane snage 118,10MW, sa podacima o zahtjevu za prethodnu procjenu uticaja na životnu sredinu
- Odgovor Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera na Obavještenje Ministarstva za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju Republike Srpske od 24.10.2024.godine
- Obavještenje Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera o prekograničnim konsultacijama sa Bosnom i Hercegovinom, sa pratećom dokumentacijom, koje je dostupno na linku:

<https://www.gov.me/clanak/prekograncne-konsultacije-sa-bosnom-i-hercegovinom>

Pristup informaciji iz stava 1 dispozitiva ovog rješenja ostvariće se dostavom kopije informacije elektronskim putem na adresu podnosioca zahtjeva: office@reri.me

Obrazloženje

Udruženje „Regulatorni institut za obnovljivu energiju i životnu sredinu“ iz Podgorice podnio je dana 28.10.2024.godine ovom Ministarstvu zahtjev za slobodan pristup informacijama, kojim je traženo dostavljanje kopije sledećih dokumenata:

- Dokumentu ili bilo kojem drugom nosaču informacija koji sadrži obavještenje koje je Ministarstvo za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju Republike Srpske dostavilo Ministarstvu ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera Crne Gore, u skladu sa članom 3 Konvencije o procjeni uticaja na životnu sredinu u prekograničnom kontekstu (ESPOO Konvencija), o zahtjevu za prethodnu procjenu uticaja na životnu sredinu za projekat izgradnje HE „Buk Bijela“ Opština Foča, instalisane snage 118,10MW, sa cjelokupnom pratećom dokumentacijom;
- Dokumentu ili bilo kojem drugom nosaču informacija koji sadrži odgovor Crne Gore na obavještenje iz tačke 1, sa cjelokupnom pratećom dokumentacijom.

Podnosilac zahtjeva je tražio dostavljanje informacije u fotokopiji na adresu udruženja ili na adresu za elektronsku poštu office@reri.me.

Odredbama člana 21 stav 1 tačka 3 Zakona o slobodnom pristupu informacijama, propisano je da podnosilac zahtjeva ima pravo da izabere način na koji želi da ostvari pristup traženoj informaciji, i to, između ostalog, dostavljanjem kopije informacije podnosiocu zahtjeva od strane organa vlasti, neposredno, putem pošte ili elektronskim putem, dok je odredbama stava 2 ovog člana propisano da je organ vlasti dužan da omogući pristup informaciji na način za koji se podnosilac zahtjeva opredijelio, osim ako zahtijevani način pristupa tehnički nije moguć.

U postupku po zahtjevu, ovaj organ je našao da se tražene informacije iz stava 1 dispozitiva ovog rješenja nalaze u njegovom posjedu, čime su se stekli uslovi za primjenu člana 30 stav 2 Zakona o slobodnom pristupu informacijama, da se podnosiocu zahtjeva dozvoli pristup informacijama.

Naime, u prilogu dostavljamo sledeće informacije:

- Obavještenje Ministarstva za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju Republike Srpske broj 15.4.1-96-137/24 od 10.10.2024.godine
- Zahtjev „HES Gornja Drina“ doo Foča broj 01-101-5/24 od 4.10.2024.godine, za prethodnu procjenu uticaja na životnu sredinu za HE Buk Bijela, Opština Foča, instalisane snage 118,10MW, sa podacima o zahtjevu za prethodnu procjenu uticaja na životnu sredinu
- Odgovor Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera na Obavještenje Ministarstva za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju Republike Srpske od 24.10.2024.godine
- Obavještenje Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera o prekograničnim konsultacijama sa Bosnom i Hercegovinom, sa pratećom dokumentacijom, koje je dostupno na linku:

<https://www.gov.me/clanak/prekograncne-konsultacije-sa-bosnom-i-hercegovinom>

Na osnovu izloženog, a u skladu sa odredbama člana 30 Zakona o slobodnom pristupu informacijama, odlučeno je kao u dispozitivu rješenja.

Pravna pouka: Protiv ovog rješenja može se podnijeti žalba Agenciji za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama, preko ovog organa, u roku od 15 dana od dana njegovog prijema.

MINISTAR
Damjan Čulafić

Dostavljeno:

- podnosiocu zahtjeva
- a/a

Pisarnica Ministarstvo ekologije, održivog razvoja
i razvoja sjevera

Primljeno:	23.10.2024			
Org. jed.	Jed. klas. znak	Rečni broj	Prilog	Vrijednost
		05-322/24-1667/4		

РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВЛАДА
МИНИСТАРСТВО ЗА ПРОСТОРНО УРЕЂЕЊЕ,
ГРАЂЕВИНАРСТВО И ЕКОЛОГИЈУ

Трг Републике Српске 1, Бања Лука, тел: 051/339 592 факс: 051/ 339 653 E-mail:kabinetministra@mgr.vladars.rs
www.vladars.rs

Број: 15.4.1-96-137/24
Датум: 10.10.2024. године

ЦРНА ГОРА
МИНИСТАРСТВО ЕКОЛОГИЈЕ, ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА И
РАЗВОЈА СЈЕВЕРА
Еко-ефикасна зграда, Цетињски пут б.б.
81 000 Подгорица

ПРЕДМЕТ: Захтјев за претходну процјену утицаја на животну средину пројекта изградње ХЕ „Бук Бијела“, општина Фоча, инсталисане снаге 118,10 MW, **ПРЕКОГРАНИЧНЕ КОНСУЛТАЦИЈЕ у складу са ЕСПОО Конвенцијом, исказивање интереса, ОБАВЈЕШТЕЊЕ, доставља се,-**

Обавјештавамо вас да је Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске дана 08.10.2024. године запримило захтјев од стране носиоца пројекта „ХЕС ГОРЊА ДРИНА“ д.о.о. Фоча, за претходну процјену утицаја на животну средину пројекта изградње ХЕ „Бук Бијела“, општина Фоча, инсталисане снаге 118,10 MW.

С обзиром да се ради о пројекту из Анекса I Конвенције о процјени утицаја на животну средину у прекограничном контексту (ЕСПОО) („Службени гласник БиХ“, број 8/2009) и пројекту за који Министарство увијек спроводи процјену утицаја на животну средину - члан 2. Правилника о пројектима за које се спроводи процјена утицаја на животну средину и критеријумима за одлучивање о потреби спровођења и обиму процјене утицаја на животну средину („Службени гласник Републике Српске“ број 124/12), позивамо вас да се, као могућа погођена Страна, у складу са чланом 3. ЕСПОО Конвенције изјасните да ли намјеравате учествовати у прекограничним консултацијама и процедури претходне процјене утицаја на животну средину за предметни пројекат.

Цијенећи одредбе ЕСПОО Конвенције молимо вас да нас обавијестите о намјери учествовања у прекограничним консултацијама и да у року од **30 дана** од дана пријема овог акта доставите евентуалне примједбе и коментаре на Податке достављене уз захтјев за процјену утицаја на животну средину предметног пројекта.

Ако као могућа погођена Страна назначите да не намјеравате учествовати у процедури прекограничних консултација или ако не одговорите у року наведеном у овом Обавјештењу, неће се примјењивати одредбе из параграфа 5, 6, 7 и 8, те из чланова 4. до 7. Конвенције о процјени утицаја на животну средину у прекограничном контексту (ЕСПОО), те ће поступак претходне процјене утицаја на животну средину предметног пројекта Министарство спровести на основу свог националног закона и праксе.

Прилог: Подаци уз захтјев - CD

ГОРЊА ДРИНА

„ХЕС ГОРЊА ДРИНА“ Д.О.О. ФОЧА

Адреса: Немањина 19, 73 300
Фоча, РС/БиХ
Тел: +387 58 232 507
+387 58 232 508

ЈИБ: 4404348440002
ИБ: 404348440002
МБ: 11171222
Uni Credit Bank а.д. Бања Лука:
551-790-22221920-83

Пријем
Орг. јед.
Орг. јед.

04-10-2024

МИНИСТАРСТВО ЗА ПРОСТОРНО УРЕЂЕЊЕ,
ГРАЂЕВИНАРСТВО И ЕКОЛОГИЈУ
Трг Републике Српске 1
78 000 Бања Лука

15.4.1-96-137/24

Нема Бурманца

Број: 01-101-5/24
Датум: 04.10.2024. године

Предмет: Захтјев за претходну процјену утицаја на животну средину за ХЕ Бук Бијела општина Фоча- УПОТПУНА ЗАХТЈЕВА-доставља се (Веза Ваш акт бр, 15.4.1-96-137/24 од 30.08.2024.год)

Поштовани,

У складу са чланом 64. Закона о заштити животне средине ("Службени гласник Републике Српске", бр. 71/12 и 79/15, 70/20) и Правилником о пројектима за које се спроводи процијена утицаја на животну средину и критеријумима за одлучивање о обавези спровођења и обиму процијене утицаја на животну средину ("Службени гласник Републике Српске", бр. 124/12) достављамо Вам захтјев за претходну прецјену утицаја на животну средину за ХЕ "Бук Бијела", општина Фоча – употпуна захтјева.

Уз овај захтјев прилажу се Подаци уз захтјев за претходну процјену утицаја на животну средину ХЕ Бук Бијела, општина Фоча, инсталисане снаге 118,10 MW- допуњена верзија. Допуна наведене документације извршена је у складу са Вашим дописом бр. 15.4.1-96-137/24 од 30.08.2024.год .

- 1 штампани примјерак
- 7 примјерка у електронској верзији (CD)

С поштовањем,

Предсједник Управног одбора

Милан Баштинац

**OBAVJEŠTENJE STRANAMA KOJE MOGU BITI UGROŽENE PREDLOŽENIM
AKTIVNOSTIMA, U SKLADU SA ČLANOM 3 KONVENCIJE**

1. INFORMACIJE O PREDLOŽENOJ AKTIVNOSTI	
(i) Informacije o prirodi predložene aktivnosti	
Tip predložene aktivnosti/dokumenta	Hydroenergetsko postrojenje
Da li je aktivnost navedena u Prilogu I Konvencije?	Da, tačka 11. Velike brane i akumulacije
Obim predložene aktivnosti (npr. glavna aktivnost i sve sekundarne aktivnosti koje zahtjevaju procjenu)	Izgradnja kompleksa za proizvodnju električne energije - hidroelektrane „Buk Bijela“ podrazumijeva izgradnju brane, akumulacionog bazena, mašinske zgrade i evakuacionog dijela.
Obim predloženih aktivnosti (npr. veličina, proizvodni kapacitet)	<p>Osnovne tehničke karakteristike HE Buk Bijela:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stacionaža: 334+550 km • Ukupna zapremina akumulacije: 15,70 x 10⁶ m³ • Korisna zapremina akumulacije: 11,00 x 10⁶ m³ • Dužina akumulacije: 11,50 km • Kota maksimalnog uspora: 434 mnm • Kota normalnog uspora akumulacije: 434 mnm • Kota minimalnog radnog nivoa: 420,50 mnm • Kapacitet preliva, pri KNU: 5982 m³/s • Kapacitet preliva (10.000 god. voda): 6641 m³/s • Kota krune preliva: 416 mnm • Dužina prelivnog dijela: 53,7 m • Kota donje vode (pri instalisanom protoku): 405,20 mnm • Nominalni pad: 28,45 m • Ekološki prihvatljiv protok: 24,40 m³/s • Kota krune brane: 436,10 mnm • Dužina brane u kruni: 197,60 m • Visina brane u kruni: 55,10-57,80 m • Širina brane u kruni: 9,85 – 15,50 m • Broj agregata: 2+1 • Instalisani protok : 200+200+50=450 m³/s • Instalisana snaga - 118,10 MW • Prosječna godišnja proizvodnja: 354,31 GWh <p>Usvojena je gravitaciono - betonska brana, sljedećih tehničkih karakteristika:</p> <p>Mašinska zgrada je locirana u koritu rijeke, u lijevoj polovini korita i obale. Opremljena je sa tri agregata sa Kaplan turbinama, sa kojima se obezbjeđuje rad elektrane u uslovima propuštanja minimalnog garantovanog protoka kroz elektranu od 50 m³/s, i ukupnog instalisanog protoka hidroelektrane od 450</p>

	<p>m³/s.</p> <p>Tehničke karakteristike turbina HE „Buk Bijela“:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Instalirani protok elektrane Q_{IE}: 450 m³/s - Broj agregata (n): 2+1 (dva veća i jedan manji) - Instalirani protok većih turbina $Q_{I1,2}$: 200 m³/s - Instalirani protok manje turbine Q_{I3}: 50 m³/s - Kota donje vode pri inst. protoku KDV: 405,2 mnm - Računski bruto pad pri radu svih tur. Q_{IE}: 28,8 m - Snaga veće turbine $P_{I1,2}$: 57,0 MW - Snaga manje turbine $P_{I1,2}$: 15,0 MW - Ukupna snaga svih turbina P_I: 129,0 MW. <p>Za evakuaciju voda tokom eksploatacije, predviđeni su jedan temeljni ispust (dubinski ispust) i preliv sa dva prelivna polja, svi kontrolisani ustavama.</p> <p>Veza HE „Buk Bijela“ sa elektroenergetskim sistemom Bosne i Hercegovine ostvarena je na 220 kV naponskom nivou, koje je preko dva autotransformatora povezano sa postrojenjima 110 kV, koje služi za plasman energije iz generatora.</p>
<p>Opis predložene aktivnosti (npr. tehnologija koja se koristi):</p>	<p>Tehnologija proizvodnje električne energije u hidroelektranama zasniva se na korištenju potencijalne energije vode pretvaranjem u kinetičku energiju njezinog strujanja, a potom u mehaničku energiju putem turbina i u električnom generatoru u električnu energiju.</p> <p>Hidroelektrana HE „Buk Bijela“ predstavlja akumulaciono-pribransko postrojenje koje je projektovano:</p> <ul style="list-style-type: none"> • da se na najefikasniji način iskoriste hidropotencijal vodotoka rijeke Drine, na relativno kratkom potezu tj. od izvora Drine (sastava Pive i Tare u Šćepan Polju -granica BiH i Crne Gore) nizvodno 11,5 km, na stacionaži riječnog toka km 334+550; • da se pri tome ne utiče štetno na glavna obilježja životne sredine; • da se ispoštuju uslovi i ograničenja koja se odnose na uticaj ovog hidroenergetskog postrojenja na rijeke Taru i Pivo, <p>HE Buk Bijela je pribransko postrojenje sa aspekta korištenja pada (mašinska zgrada je smještena neposredno uz branu), a protočno sa energetskog aspekta tj. radi na prirodnim dotocima.</p> <p>Protočna akumulacija će biti ukupne zapremine $15,7 \times 10^6$ m³, dok je korisna zapremina 11×10^6 m³. Akumulacija će biti maksimalne dubine 34 m, maksimalna širina 135 m i dužine 11,5 km. Površina akumulacije za KNU 434 iznosi 123,3 ha.</p>
<p>Opis svrhe predložene aktivnosti/dokumenta</p>	<p>Predložena aktivnost ima za cilj proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora, korištenjem hidropotencijala rijeke Drine.</p>
<p>Obrazloženje predložene aktivnosti (npr. socio-ekonomska osnova, fizičko-</p>	<p>HE Buk Bijela predstavlja najznačajniji i najatraktivniji hidroenergetski objekat Gornjeg toka Drine, koji ima dugu istoriju. Naime, profil Buk Bijela (12 km uzvodno od Foče) kontroliše vode sa slivne površine od oko 4000 km² (20% ukupne sliva Drine), sa koga se generiše 44% od proticaja na ušću Drine</p>

geografska osnova):

u Savu (prosječan proticaj $170 \text{ m}^3/\text{s}$).

Aktivnosti vezane za korištenje ovog vrijednog hidroenergetskog potencijala započete su još 70-ih godina prošlog vijeka. Izvršeni su istražni radovi i izrađena projektna dokumentacija. Međutim, pri usvojenoj koti uspora 500 mnm, približno jedna trećina akumulacije HE „Buk Bijela“, nalazila bi se na teritoriji Crne Gore, što je tražilo postizanje međurepubličkog dogovora oko načina izgradnje, finansiranja, podjele snage i energije i korišćenja ovog postrojenja. Usvajanjem Deklaracije o zaštiti rijeke Tare od strane Skupštine Republike Crne Gore u decembru 2004.g. stvoreni su uslovi za zabranu izgradnje HE Buk Bijela, tzv., „visoka“ sa kotom uspora akumulacije od 500 mnm, kao zajedničkog projekta Elektroprivrede Crne Gore i Elektroprivrede Bosne i Hercegovine.

Nakon usvajanja navedene Deklaracije, Elektroprivredi Republike Srpske je nametnuta potreba novog načina korišćenja hidroenergetskog potencijala Gornjeg toka rijeke Drine. Pristupilo se izučavanju mogućnosti izgradnje HE „Buk Bijela“ sa smanjenom kotom uspora tj. HE „Buk Bijela“ „niska“ sa kotom uspora akumulacije od 434mnm. U varijanti HE „Buk Bijela“ „niska“, hidroenergetski potencijal pripada u cjelosti Republici Srpskoj, što je bio i osnovni uslov prilikom izrade investiciono – tehničke dokumentacije.

U projekat HE „Buk Bijela“ je do sada dosta investirano. Izvedeni su prethodni i pripremni radovi u znatnom obimu (izgrađeni pristupni putevi, dovedena voda, struja, telefon, izgrađeni objekti stambenog naselja i privrednog gradilišta, izvršena eksproprijacija itd.). Takođe, izvedeni su istražni radovi i napravljena kompletna tehnička dokumentacija za izvođenje -Glavni projekat.

Eksproprijacija i troškovi eksproprijacije za ranije planiranu HE „Buk Bijela“ sa knu 500 mnm(kota eksproprijacije 502 mnm) su u potpunosti sprovedeni 70-ih godina. Od ukupno 1200 ha, na teritoriji Republike Srpske se nalazi 942 ha (78,5%) i na teritoriji Republike Crne Gore 258 ha (21,5%). Takođe, u postupku eksproprijacije otkupljeno je 475 građevinskih objekata, 2 škole, 1 prodavnica i 1 poslovni objekat.

S obzirom da je postupak eksproprijacije za HE „Buk Bijela“ KNU 500 mnm sproveden i da niža brana na istom mjestu ne zahtijeva dodatne troškove eksproprijacije, to u okviru ekonomske analize investicija neće biti opterećene troškovima eksproprijacije. Takođe, realizacija projekta HE Buk Bijela ne zahtijeva raseljavanja stanovništva, nema ugroženih objekata.

Pored navedenog, izgradnja HE „Buk Bijela“ je značajna i sa aspekta bezbjednosti stanovništva i njihove imovine u nizvodnom dijelu pregradnog profila HE „Buk Bijela“. Naime, akumulacija ovog postrojenja postaje donji kompenzacioni bazen HE „Piva“, te će brana HE „Buk Bijela, odnosno njena akumulacija smanjiti ili popuno eliminisati mogućnost nizvodnih poplava koje su se dešavale u prošlosti zbog nekontrolisanog preliivanja HE „Piva“ u kombinaciji sa ogromnim dotokom rijeke Tare. Ova akumulacija će moći

	značajno da ublaži i odloži poplavini talas što sada nije slučaj.
Dodatne informacije/komentari	<p>Bosna i Hercegovina ima značajan potencijal obnovljivih izvora energije koji je samo djelimično iskorišten u oblasti hidroenergije (velike hidroelektrane). Proizvodnja električne energije u BiH i dalje je bazirana na termoelektranama na domaći ugalj. U ukupnoj proizvodnji električne energije na nivou BiH termoelektrane učestvuju sa 56% proizvedene električne energije, dok u entitetu Republika Srpska učešće termoelektrana u ukupnoj godišnjoj proizvodnji električne energije iznose 63% (podaci se odnose na 2023.god.).</p> <p>Prema Okvirnoj energetske strategiji Bosne i Hercegovine do 2035.god, HE Buk Bijela je jedan od ključnih proizvodnih objekata koje je potrebno realizovati u skladu sa EU/EZ obavezama i dugoročnoj održivosti za Bosnu i Hercegovinu.. Proizvodnja iz HE "Buk Bijela" povećala bi proizvodnju iz obnovljivih izvora energije za 5,4%, na nivou BiH, odnosno za 12,8% na nivou Republike Srpske. Shodno tome, realizacija ovog projekta predstavlja značajnu podršku realizaciji obaveza koje je Bosna i Hercegovina preuzela potpisivanjem međunarodnih ugovora (Okvirna konvencija o klimatskim promjenama Ujedinjenih nacija – UNFCCC, Kjoto protokol, Ugovor o osnivanju Energetske zajednice zemalja JIE).</p>
(ii) Informacije o prostornim i vremenskim granicama planirane aktivnosti	
Lokacija	<p>Lokacija hidroelektrana „Buk Bijela“ se nalazi na području entiteta Republika Srpska, Bosna i Hercegovine. Prostor na kome je planirana izgradnja HE „Buk Bijela“ teritorijalno pripada opštini Foča, području Gornje Drine.</p> <p>Pregradni profil brane „Buk Bijela“ nalazi se u koritu rijeke Drine na oko 11,6 km uzvodno od urbanog dijela opštine Foča (most Klanice) i na oko 11,5 km nizvodno od sastava Pive i Tare u Šćepan Polju (granica sa Crnom Gorom), na stacionaži riječnog toka km 334+550 od ušća u rijeku Savu.</p> <p>Položaj ose brane Buk Bijela se može definisati koordinatama sljedeće dvije tačke, a u državnom koordinatnom sistemu: A (4 809 183,50 6 562 199,15); B (4 809 261,15 6 562 534,20).</p> <p>Akumulacija se pruža uzvodno do Šćepan Polja, tj. do ušća rijeke Pive u Taru . Cijelom svojom dužinom akumulacija se nalazi u koritu rijeke Drine, osim na ušću rijeke Sutjeske, gdje se djelimično uvlači i u korito ove rijeke.</p>
Opis lokacije (npr. fizičko-geografske, socio-ekonomske karakteristike)	<p>Opština Foča se nalazi u jugoistočnom dijelu Bosne i Hercegovine, unutar entiteta Republika Srpska. Foča se nalazi na obali rijeke Drine, na samom početku njenog gornjeg toka. Istočna i južna granica opštine predstavljaju ujedno i granicu sa Crnom Gorom, na sjeveroistoku opština graniči sa opštinom Čajniče u entitetu Republika Srpska, na sjeveru sa opštinama Foča/Ustikolina i Goražde u entitetu Federaciji BiH, a na zapadu sa opštinom Kalinovnik i na jugozapadu sa opštinom Gacko koje pripadaju entitetu Republika Srpska.</p> <p>Površina opštine Foča iznosi 1.115 km², što predstavlja 4,52% teritorije Republike Srpske, odnosno 2,18% ukupne teritorije Bosne i Hercegovine. Shodno broju stanovnika koji je utvrđen popisom iz 2013.god. (18.288</p>

stanovnika) i površini opštine, opština Foča se ubraja među rijetko naseljene opštine kako u RS tako i u BiH.

Foča je smještena na nadmorskoj visini između 400 m (kanjonske doline, riječne kotline i polja) i 2.386 m (planinska bila i površi). Na području opštine zastupljena je kontinentalni tip klime.

Najveći dio opštine pokriva šumsko (76.702 ha) i poljoprivredno (30.901 ha) zemljište, a od zaštićenih područja prirode na području opštine nalazi se:

- Nacionalni park "Sutjeska" sa prašumom Perućac -II kategorija po IUCN.
- Park prirode Tara- V kategorija po IUCN
- Spomenik prirode „Pećina Ledenjača“- III kategorija po IUCN

Opština ima značajne količine površinskih voda, 17 rijeka i riječica u dužini od 250 km. Najznačajniji vodotok na teritoriji opštine je rijeka Drina. Drina je dugačka 346 km i njen sliv je površine oko 19.570 km².

U gornjem toku, gdje bi se nalazile brana i akumulacije, Drina je okružena brojnim planinama i kao tipična brza planinska rijeka je napravila dolinu sa izrazito strmim stranama. Riječno korito Drine na dijelu akumulacije uglavnom ima prav tok, bez većih krivina. Korito je na cijeloj dužini akumulacije kanjonskog tipa.

Sa obje strane brane, odnosno i na lijevoj i na desnoj obali prolaze magistralni putevi Foča – Gacko i Foča – Nikšić. Pregradni profil brane i akumulacija se nalaze u ruralnom području opštine koje slabo naseljeno, i na kojem dominira šumski pokrivač.

Područje realizacije projekta obuhvata sljedeća naseljena mjesta: Mješaja, Mazoče, Kunduci, Čurevo, Bastasi, Kosman, Tečići, Hum, Čelikovo polje, Vučevo, Prijedel, Beleni. Ukupan broj stanovnika u svim navedenim naseljenim mjestima prema popisu iz 2013 god je 504, što pokazuje da je naseljenost ovog ruralnog područja opštine Foča izrazito niska, naročito naseljenih mjesta Vučevo, Kosman, Hum, Čelikovo polje i Bastasi, gdje je registrovan broj stanovnika ispod 10. Na lijevoj obali od pregradnog profila nalazi se naselje Mješaja koje broji 142 stanovnika u 51 domaćinstvu. Gustina naseljenosti naselja Mješaja je 24/km². Naselje Kunduci se nalazi na desnoj obali od pregradnog profila, i broji 118 stanovnika u 41 domaćinstvu. Gustina naseljenosti naselja Kunduci je 11,7 stanovnik/km². Najbliži stambeni objekat pregradnom profilu, nalazi se na lijevoj obali u naselju Mješaji, sjeverozapadno od pregradnog profila, na udaljenosti od oko 400 m vazdušne linije.

Duž planirane akumulacije od izvora Drine do lokacije pregradnog profila brane, nema stambenih objekata. Na desnoj obali smješteni su rafting kampova, od kojih će zbog formiranja akumulacije biti djelimično uklonjeno 5 rafting kampova.

	<p>Pored rafting kampova na potezu planirane akumulacije, na desnoj obali u naseljenom mjestu Čelikovo Polje, nalazi se ležište šljunka, pijeska i konglomerata „Čelikovo Polje“ sa separacijom i betonarom. Trenutno se ovo ležište ne eksploatiše i isto je planirani da se stavi u funkciju izgradnje predmetne hidroelektrane. Ostalih proizvodnih objekata na predmetnom potezu nema.</p> <p>Lijeva obala planirane akumulacije je nenaseljena i prekrivena šumom. Objekti HE Buk Bijela se ne nalazi u zaštićenim područjima prirode.</p>
<p>Obrazloženje predložene lokacije/prostornog obuhvata</p>	<p>Sliv Gornje Drine, raspolaže velikim neiskorištenim hidropotencijalom, zbog čega postoji interes izgradnje predmetnog hidroenergetskog objekta na ovom području. Lokacija pregradnog profila je definisana u prethodnoj projektnoj dokumentaciji i ista je kao i za HE Buk Bijela sa knu 500m.</p> <p>Akumulacioni prostor sa knu 434m je definisan u zavisnosti od geomorfoloških uslova, hidrološkog potencijala vodotoka i ostalih prirodnih činilaca. Međutim, uzeti su u obzir prije svega geostrateški faktori, tako da se cijeli prostor buduće akumulacije nalazi na teritoriji Republike Srpske, te da zona uticaja uspora ne izlazi izvan okvira granica Republike Srpske. Akumulacija HE Buk Bijela je relativno mala, u odnosu na hidrološki potencijal rijeke Drine, što predstavlja značajno odstupanje od svjetskih kriterijuma za dimenzionisanje akumulacija, ali na prvom mjestu su bili principi po kojima se akumulacija i zona uticaja uspora mora nalaziti unutar teritorije Republike Srpske.</p>
<p>Vremenski okvir za predloženu aktivnost (npr. početak i trajanje gradnje i rada)</p>	<p>Projekatnom dokumentacijom za HE Buk Bijela je predviđen period izgradnje od 4,5 god.</p> <p>Izgradnja predmetne hidroelektrane obuhvatiće sljedeće faze:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Iskop optočnog tunela – tokom prve godine izgradnje; • Betoniranje optočnog tunela -početkom druge godine izgradnje; • Iskop za prelivni dio brane i mašinsku zgradu-druga polovina druge godine izgradnje i tokom prve polovine treće godine izgradnje; • Betoniranje prelivnog dijela brane- u drugoj polovini treće godine kojeće se nastaviti i u četvrtoj godini; • Betoniranjem mašinske zgrade – u četvrtoj godini izgradnje; • Injektiranje brane – tokom četvrte godine izgradnje; • Ugradnja hidromehaničke, mašinske i elektro opreme – tokom četvrte i u prvoj polovini pete godine. <p>Prokopavanje korita nizvodno od pregradnog mjesta je aktivnost koja nije uslovljena nijednom drugom aktivnošću, te se može obavljati u bilo kojoj godini izgradnje.</p>
<p>Karte i drugi slikovni dokumenti povezani s informacijama o planiranoj aktivnosti</p>	<p>U prilogu obavještenja je:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pregledna karta – područje Projekta HE „Buk Bijela“; • Situacioni prikaz HE „Buk Bijela“ – usvojena varijanta $Q_{inst}=450 \text{ m}^3/\text{s}$ • Satelitski snimak akumulacije HE Buk Bijela • Prikaz uticaja uspora akumiulacije „Buk Bijela“ na teritoriju Crne Gore

	u zavisnosti od proticaja
Dodatne informacije/komentari /	
(iii) Informacije o očekivanim uticajima na životnu sredinu i predloženim ublažavajućim mjerama	
Opseg procjene (npr. razmatranje: kumulativni uticaji, ocjenjivanje alternativa, pitanje održivog razvoja, uticaj propratnih aktivnosti itd)	<p>Preliminarnom procjenom potencijalnog uticaja zahvata na životnu sredinu u toku izgradnje i eksploatacije, razmatrani su sljedeći uticaji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uticaj na vodu • Uticaj na zemljište • Uticaj na vazduh i mikroklimu • Uticaj na nivo buke • Uticaj na nastanka otpada • Uticaj na floru faunu i staništa • Uticaj na prirodno i kulturno-istorijsko nasljeđe • Uticaj na pejzažne karakteristike područja • Uticaj na stanovništvo • Kumulativni uticaji • Prekogranični uticaj <p>Procjena uticaja Projekta na životnu sredinu biće detaljnije obrađena u okviru Studije o procjeni uticaja na životnu sredinu HE Buk Bijela.</p> <p>Tokom pripreme projektne dokumentacije razmatrana su alternativna rješenja, kako bi se usvojilo optimalno rješenje za uticaj na pojedine elemente životne sredine, kao i da se izbjegne uticaj na zaštićeno područje rijeke Tare (Crna Gora).</p>
Očekivani uticaj na životnu sredinu	<p>Očekivani uticaj na vode</p> <p>Prilikom izvođenja građevinskih radova doći će do zamućenja vode rijeke Drine na samom lokalitetu izvođenja radova, ali i na nizvodnom potezu vodnog toka. Ovi uticaji su privremenog karaktera i traju do završetka izvođenja građevinskih radova.</p> <p>U toku eksploatacije, u dužini akumulacije od 11,5 km se zbog potapanja glavnog riječnog korita i široke riječne doline Drine, očekuju vjerovatni, mali uticaji na režime podzemnih voda, imajući u vidu da je maksimalna dubina akumulacije na pregradnom profilu 34 m.</p> <p>Uticaj akumulacije HE Buk Bijela na postojeća izvorišta javnog servisa vodosnabdijevanja (Foča), odnosno na užu zonu sanitarne zaštite ili uticaj na manja lokalna izvorišta za vodosnabdijevanje manjih naselja ne postoje.</p> <p>Akumulacija HE Buk Bijela“ će predstavljati donji kompenzacioni bazen HE „Piva“. Međutim, iako će ova akumulacija imati određene pozitivne učinke u vidu izravnjanja uzvodnih doticaja iz Tare i Pive, radom HE Buk Bijela očekuju se vjerovatni uticaji na nizvodne poteze po osnovu oscilovanja nivoa voda na nizvodnom potezu rijeke Drine u Republici Srpskoj i Federaciji BiH, odnosno</p>

od profila brane HE Buk Bijela do akumulacije HE Višegrad.

Izgradnjom brane i akumulacije HE Buk Bijela vjerovatan je uticaj na režim pronosa nanosa u koritu rijeke Drine. Takođe, formiranjem akumulacije izvjesno je da će doći do promjene kvaliteta vode.

Očekivani uticaj na zemljište

Izgradnjom predmetne HE doći će do trajnog i privremenog zauzeća prostora. Trajno zauzeće prostora odnosi se na prostor potreban za akumulaciju od 123,30 ha i pripadajuće objekte predmetnoj hidroelektrani. Zemljište će se privremeno zauzeti za odlaganje materijala iz iskopa i za privremene deponije građevinskog materijala.

U toku gradnje očekuju se uticaji na zemljište na lokalitetima klizišta i pristupnih puteva do akumulacije (čišćenje vegetacije) i sanacija klizišta. Do zagađenja zemljišta može doći ukoliko se otpadne materije, mašinsko ulje, gorivo i sl. rasipaju zbog neispravnosti građevinskih mašina i vozila ili nemarnosti osoblja.

Režim rada HE Buk Bijela može imati vjerovatne uticaje na plavljenje zemljišta u zoni akumulacije i nizvodno, posebno u uslovima velikih voda.

U toku eksploatacije HE Buk Bijela može se očekivati erozija zemljišta uslijed promjene nivoa vode u akumulaciji i neposredno nizvodno od brane gdje ubrzani proticaji vode mogu dovesti do erozije.

Zagađenje zemljišta u toku eksploatacije hidroelektrane može biti posljedica rasipanja transformatorskog ulja u incidentnim situacijama, prilikom redovnog održavanja i remonta opreme, te uslijed neadekvatnog zbrinjavanja otpada.

Očekivani uticaj na vazduh i mikroklimu

U toku izgradnje mogu se očekivati uticaji na vazduh uslijed emisija čestica prašine i emisija izduvnih gasova iz motora sa unutrašnjim sagorijevanjem građevinskih mašina i transportnih vozila.

Svim prethodno navedenim uticajima izloženi su zaposleni na izgradnji objekta, kao i biljni i životinjski svijet u bližoj okolini. Ovi uticaji mogu se efikasno kontrolisati kroz pravilno planiranje i striktno provođenje mjera zaštite.

U toku eksploatacije HE Buk Bijela nema izvora zagađujućih materija u vazduh, te se smatra da nema negativnog uticaja na kvalitet vazduha.

Akumulacija hidroelektrane može uticati na promjenu lokalne klime, a preko nje i na ostale komponente životne sredine. Da bi se sagledali uticaji akumulacije na mikroklimu okolnog područja neophodno je predvidjeti snimanje sadašnjeg stanja i praćenje promjene klimatoloških parametara u blizini akumulacije, po završetku izgradnje hidroelektrane

Očekivani uticaji na nivo buke

U toku izvođenja radova na izgradnji predmetne elektrane može se očekivati

povećani nivo buke u životnoj sredini. kao posljedica izvođenja radova na izgradnji objekta i povećanog saobraćaja motornih vozila koja dolaze na gradilište.

Tokom korišćenja predmetne hidroelektrane očekuje se pojava buke isključivo u radnoj sredini izazvana radom agregata, generatora, turbina i sl. Buka unutar mašinske zgrade se može smanjiti do nivoa da izvan nje bude skoro neprimjetna.

Očekivani uticaji na floru, faunu i staništa

U toku izgradnje predmetne hidroelektrane može se očekivati:

- Direktan uticaj na postojeća staništa uslijed gubitka površine koju će zauzeti objekti hidroelektrane, kao i radni pojas i pojas održavanja. Navedeni uticaji mogu biti trajnog ili privremenog karaktera, a zahvatiće kopnene i/ili akvatičke ekosisteme.
- Izgradnjom akumulacije dolazi najvećim dijelom do trajnog gubitka šumskih staništa. Prije stvaranja vještačke akumulacije biće mehanički uklonjen čitav pojas dendroflora sa obje strane rijeke Drine do maksimalnog nivoa vode buduće akumulacije.
- Privremeno narušavanje kvaliteta kopnenih i akvatičkih staništa nastaje u zoni građevinskih radova, npr. uslijed podizanja povećane količine prašine, povećane buke ili zamućenja vode u rijeci. Degradacija vodenih staništa uslijed promjene fizičkih karakteristika vode zbog zamućenosti, odraziće se na riblje vrste i ostale akvatične organizme. Zamućenje rijeke Drine može za posljedicu imati smanjenje brojnosti, ali i diverziteta makroinvertebrata na riječnom dnu koji su osnova hranidbenog lanca, a to će nadalje negativno uticati na kompletan riječni ekosistem u ovom dijelu toka. Pored smanjenja dostupne količine hrane, riblja fauna će dodatno biti pogođena ovim više-manje stalnim zamućenjima. Ovaj uticaj je privremenog karaktera i sa završetkom izgradnje nestaje i njegovo negativno dejstvo, a riječno dno nizvodno od brane HE „Buk Bijela“ će poslije prvog povodnog perioda povratiti svoje prvobitne karakteristike (doći će do spiranja i odnošenja nataloženog materijala).
- Uklanjanje vegetacije, kopanje i radovi u koritu rijeke, te povećano kretanje teške mehanizacije u staništu, može dovesti do slučajnog stradanja slabo pokretljivih životinja, one koje žive u tlu ili sedimentu i životnim su ciklusom vezane uz njih (npr. jaja gmizavaca, vodozemci, sitni sisari i dr.). Imajući u vidu karakteristike područja, može se pretpostaviti da su vrste koje mogu biti pod navedenim uticajem, prisutne i u drugim dijelovima šireg područja projekta, te da neće doći do značajnog smanjenja veličine populacije, pa se ovaj uticaj može procijeniti kao prihvatljiv.
- Povećan nivo buke i vibracija, dovešće do uznemiravanja populacija ptica u širem području. Ovaj uticaj je kratkotrajan i reverzibilan. Pored toga, tokom čišćenja (uklanjanja) vegetacije mogu se uništiti gnijezda u radnom prostoru. Sječenje vegetacije na projektnom području prije tj.

van sezone gniježdenja omogućit će jedinkama koje su namjeravale da se gnijezde u projektnom području da potraže neko drugo povoljno stanište za gniježđenje u blizini.

- U projektnom području moguća je prisustvo kolonija slijepih miševa koje bi mogle biti pogođene projektom. S obzirom da slijepi miševi koriste projektno područje kao hranilište i da će površina odgovarajućih vodenih staništa nad kojima se hrane ostati ista, može se procijeniti da neće biti značajnijeg uticaja na faunu slijepih miševa.
- U razdoblju obavljanja radova vidre će se privremeno izmjestiti iz područja radova zbog prisutnosti ljudi, buke tokom izvođenja radova i nastalih promjena u staništu, a nakon završetka radova će se vratiti, zbog čega se ovaj uticaj ne smatra značajnim.
- Za vrijeme izvođenja građevinskih radova, za očekivati je da se divljač povuče sa projektnog područja i da se nakon prestanka radova ponovo vrati.

U toku eksploatacije može se očekivati:

- Voda akumulacije može imati višu količinu nutrijenata od normalne što može stimulirati rast i razvoj algi i drugih akvatičnih makrofita.
- Naseljavanje invazivnih vrsta za koje je karakteristično upravo naseljavanje ruderalnih staništa gdje imaju daleko manje izraženu kompeticiju za životni prostor od strane autohtone flore u odnosu na prirodna staništa.
- Nakon formiranja akumulacije i taloženja suspendovanih materija iz vode, samo dno, ali i fauna dna će se transformirati u jezerski tip (dno će postati muljevito i doći će do pojave jezerskih vrsta makroinvertebrata i paralelnog nestanka reokrinih vrsta).
- Izmjenom ekoloških uslova iz riječnih u jezerske, doći će do pada brojnosti salmonidnih vrsta i porasta brojnosti ciprinidnih vrsta riba kao i pojave određenih predatorskih vrsta vezanih za stajaće vodene ekosisteme kao što su somovi, štuke i grgečke (grgeč, smuč).
- Izgradnjom brane HE „Buk Bijela“ doći će do fragmentacije populacije riba sa različitih strana ovog hidroenergetskog objekta, ukoliko se ne izgradi adekvatna riblja prevodnica, s tim što se mogu očekivati manje posljedice po ovu populaciju uzvodno od brane.
- Potapanjem dijela staništa radi formiranja akumulacije, doći će u potpunosti do povlačenja vrsta gmizavaca koja svojim načinom života nisu vezana za vodena staništa na staništa koja i dalje omogućavaju njihovo normalno preživljavanje i obavljanje svih životnih funkcija (sva okolna staništa koja nisu zahvaćena potapanjem).
- Stvaranje hidroakumulacija može se očekivati pobošavanje uslova za život i povećanje brojnosti za većinu vrsta vodozemaca.
- Ne očekuje se značajan negativan uticaj na postojeću ornitofaunu u pogledu njenog iščezavanja, može doći samo do djelimičnog povlačenja uzvodno nekih vrsta koje preferiraju staništa brdsko-planinskih rijeka kao što je vodeni kos *Cinclus cinclus*.
- Akumulacija neće u značajnoj mjeri negativno uticati na populaciju

vidre ovog područja. Ova vrsta će uslove za opstanak nalaziti i u novonastalom jezeru. Izgradnja brane neće značajno uticati na fragmentaciju staništa vidre. Brana će potaknuti vidre na traženje alternativnih puteva obilaska brane

- Akumulacija neće imati značajan negativan uticaj na sastav ili migratorna kretanja krupnih sisara ovog područja. Barijera, u smislu povećanja širine vodene mase koja predstavlja fizičku zapreku, neće ometati migracije životinja ovih grupa i onemogućiti prelazak novonastalih ekosistema sa neposrednih obalskih dijelova rijeke Drine, kao i migratorna kretanja iz šireg područja.

Očekivani uticaj na prirodno i kulturno-istorijsko nasljeđe

Realizacija predmetnog projekta neće uticati na prirodno i kulturno-istorijsko nasljeđe. Na projektnom području HE "Buk Bijela" ne nalaze se zaštićena prirodna dobra, niti prirodna dobra koja su u postupku zaštite ili su planirana za zaštitu. U obuhvatu predmetnog projekta ne nalaze se zaštićena dobra graditeljskog nasljeđa.

Očekivani uticaj na pejzažne karakteristike područja

Tokom izgradnje projekta može se očekivati:

- Direktni uticaj na fizičku strukturu pejzaža uklanjanjem površinskog pokrivača. Ovaj uticaj će biti izražen na područjima visoke vegetacije koja će se ukloniti s obala rijeke, kao i promjenom prirodne morfologije terena u zoni izvođenja građevinskih radova.
- Privremeni i ograničen uticaj na strukturni kvalitet pejzaža uslijed zemljanih i građevinskih radova u fazi pripreme terena za izgradnju hidroelektrane.
- Prisutnost građevinskih mašina i konstrukcija, zbog konfiguracije terena, neće nepovoljno uticati na vizuelni kvalitet prostora, s obzirom da područje izvođenja radova neće biti u potpunosti vizuelno izloženo sa saobraćajnica. Ovi su uticaji ograničenog trajanja tj. biće prisutni do završetka radova.

U toku eksploatacije hidroelektrane očekuju se sljedeći uticaji na pejzaž:

- Izgradnjom brane i formiranjem akumulacije, pejzaž će biti izmijenjen novim, vještačkim strukturama u prostoru. Uticaji će biti značajni i trajni.

Očekivani uticaj na stanovništvo

Uticaji na stanovništvo u toku izgradnje su sljedeći:

- Povećan nivo buke i prašine u vazduhu.
- Rizici od zagađenja vode koja mogu uticati na stanovništvo duž vodnog toka Drine.
- Sigurnost stanovništva može biti narušena uslijed povećanog prometa vozila na magistralnim putevima koji će se koristiti u toku izgradnje, naročito magistralnim putem Foča-Šćepan Polje, i to prilikom kretanja kamiona, teške opreme i mehanizacije.

	<ul style="list-style-type: none"> • Priliv većeg broja građevinskih radnika na području lokalne zajednice može uzrokovati socijalne, zdravstvene, ekonomske i kulturne probleme na nivou lokalne zajednice. • S obzirom da je postupak eksproprijacije sproveden u prethodnom period, realizacija predmetnog projekta ne zahtijeva raseljavanje stanovništva. <p>U toku eksploatacije mogu se očekivati sljedeći uticaji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bezbjedonosni rizici po stanovništvo u naseljenim mjestima nizvodno od brane uslijed naglih i velikih kolebanja nivoa vode. Ove rizike potrebno je sagledati i precizirati.
Ulazni podaci	<p>Za izgradnju predmetne hidroelektrane korišće se standardni građevinski materijali (šljunak, krupni agregat, voda, cement, beton, armatura, itd.).</p> <p>U toku eksploatacije hidroelektrane korišće se hidroenergetski potencijal gornjeg toka rijeke Drine.</p>
Izlazni parametri (npr. količina i tipovi: emisija štetnih gasova u atmosferu, ispuštanja u vodni sistem, čvrstog otpada):	<p>Emisije u vodu</p> <p>U toku izgradnje HE može doći do povećanih emisija u vodu, posebno zbog činjenice da će se radovi odvijati blizu vode ili u samoj vodi. Može se očekivati povećana sedimentacija i erozija izazvana zemljanim radovima, što će uticati na kvalitetu vode unosom suspendovanih materija.</p> <p>U fazi eksploatacije, hidroelektrana nije proizvođač otpadnih voda u većim količinama, u kojima bi bile prisutne otpadne materije ili opasne supstance i hemikalije. U toku remonta postrojenja, ukoliko dođe do akcidentne situacije, moguće je izlivanje transformatorskog izolacionog ulja i turbinskog ulja u vodotok.</p> <p>Emisije u tlo</p> <p>U fazi izgradnje i u toku pripremnih radova, moguće su emisije u zemljište u vidu incidentnog zagađenja pogonskim gorivima i mazivima iz građevinskih mašina.</p> <p>Tokom rada hidroelektrane ne očekuju se emisije u zemljište, osim u slučaju rasipanja transformatorskog ulja direktno u zemljište, prilikom redovnog održavanja i remonta opreme i neadekvatnog zbrinjavanja otpada.</p> <p>Emisije u vazduh</p> <p>U toku izgradnje HE „Buk Bijela“ očekuju se:</p> <ul style="list-style-type: none"> • emisije čestica prašine tokom izvođenja zemljanih radova i transporta materijala. • emisije izduvnih gasova produkti sagorijevanja dizel goriva od građevinskih mašina i transportnih vozila. <p>Emisije će biti prostorno i vremenski ograničene.</p> <p>U toku eksploatacije predmetne hidroelektrane nema izvora emisija zagađujućih materija u vazduh.</p>

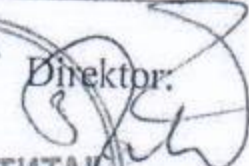
	<p>Emisije buke</p> <p>U toku izvođenja radova na izgradnji predmetne hidroelektrane, prilikom rada građevinskih mašina i transportnih vozila mogu se očekivati emisije povećane buke.</p> <p>Tokom rada hidroelektrane može doći do pojave povišene buke i vibracija od rada turbina, generatora, transformatora i ostale hidroelektrične opreme. Međutim, ne očekuju se značajnija povećanja nivoa buke iz ovog izvora u životnoj sredini.</p> <p>Nastanak otpada</p> <p>U toku gradnje predmetne hidroelektrane, nastaću određene količine građevinskog otpada, otpada pri montažnim radovima i komunalnog otpada,</p> <p>U toku eksploatacije elektrane, prilikom redovnog održavanja nastaću opasan otpad u vidu otpadnih ulja, otpadne ambalaže koja sadrži ostatke opasnih supstanci, kontaminirani apsorbenti. Kao posljedica boravka radnika na predmetnoj lokaciji prilikom održavanja elektrane nastaje i komunalni otpad.</p>
<p>Prekogranični uticaji (npr. vrste, lokacije, magnitude)</p>	<p>HE Buk Bijela je projektovana uz poštovanje uslova i ograničenja koja se odnose na blizinu međudržavne granice sa Crnom Gorom, a koja se nalazi na vazdušnoj udaljenosti od 10,39 km od pregradnog profila. Svi objekti HE Buk Bijela se nalaze na teritoriji Republike Srpske (BiH). S obzirom da se HE nalazi nizvodo od granice sa Crnom Gorom, važan parametar koji u osnovi definiše prekogranični uticaj ovog hidroenergetskog postrojenja je kota maksimalnog uspora koja svojom nadmorskom visinom diktira mjesto do kojeg će buduća akumulacija dospjeti. Prema projektnoj dokumentaciji kota maksimalnog uspora iznosi 434 mnm.</p> <p>Projektni proticaj je određen kao srednji protok rijeke Tare od 73,60 m³/s i protok na Pivi od 240,00 m³/s, što odgovara instalisanom proticaju HE „Piva“, a što ukupno daje 313,60 m³/s na graničnom profilu. Kao što se može vidjeti u Prilogu br. 4, za proticaj Q₂ uticaj akumulacije „Buk Bijela“ je neposredno nizvodno od graničnog profila, odnosno to je projektni proticaj koji je na bazi hidrauličkih proračuna definisao kotu maksimalnog uspora akumulacije. Za proticaje veće od projektnog, proticaj Q₃ (Prilog 4), akumulacija nema nikakvog uticaja na teritoriju Crne Gore, odnosno kontakt uspora i nivoa vode u prirodnom režimu se pomjera sve više nizvodno sa porastom protoka na graničnom profilu. Za proticaj manji od projektovanog (proticaj Q₁) akumulacija svojim usporom počinje da remeti prirodni režim na graničnom profilu i taj uticaj je sve veći kako se proticaj smanjuje.</p> <p>Akumulacija neće imati negativan uticaj na živi svijet na teritoriji Crne Gore, jer najpogođenije grupe, bentosni organizmi i ribe, nemaju potrebu za nizovodnim migracijama.</p> <p>U kontekstu prekograničnih uticaja, možemo reći da će izgradnja HE „Buk Bijela“ smanjiti negativan uticaj koji na teritoriju Republike Srpske (BiH) vrši Crna Gora uslijed rada i postojanja HE „Piva“. Naime, akumulacija HE „Buk</p>

	<p>Bijela“ će ublažiti kolebanja rijeke Drine tokom ljetnjih mjeseci (ali ne samo tokom ljetnjih mjeseci) na teritoriji opštine Foča koja su posljedica rada HE „Piva“, tako što će raditi sinhorno sa HE „Piva“ i funkcionisati kao kompenzacioni bazen za HE „Piva“.</p> <p>Prekogranični uticaji na Crnu Goru će se detaljno procijeniti u Studiji uticaja na životnu sredinu za HE Buk Bijela.</p> <p>Realizacija predmetnog projekta neće imati uticaj na teritoriju Republike Srbije, imajući u vidu prirodu planiranog postrojenja, kao i udaljenost državne granice Republike Srbije od lokacije pregradnog profila HE „Buk Bijela“ (38,9 km vazdušne udaljenosti, dok je udaljenost po vodnom toku rijeke Drine od ušća sa rijekom Savom 170,4 km vazdušne udaljenosti), te već izgrađene integralne vodoprivrede višenamjenske sisteme na nizvodnom potezu vodnog toka rijeke Drine.</p>
Preporučene mjere za ublažavanje uticaja (npr. ako je poznato, ublažavajuće mjere u cilju sprječavanja, uklanjanja, minimiziranja, kompenziranja učinaka na životnu sredinu)	<p>Na osnovu preliminarne analize uticaja HE Buk Bijela na životnu sredinu, u Prethodnoj procjeni uticaja na životnu sredine date su mjere za ublažavanje uticaja u toku izgradnje i korištenja hidroelektrane.</p> <p>U Studiji o procjeni uticaja na životnu sredinu za HE Buk Bijela, nakon detaljne procjene uticaja, biće predložene dodatne mjere za ublažavanje uticaja hidroelektrane na životnu sredinu.</p>
Dodatne informacije/komentari	/
(iv) Predlagač/investitor	
Naziv, adresa, telefon, faks	<p>HES „GORNJA DRINA“ d.o.o. FOČA Adresa: Nemanjina, br.19.74218 Foča, Republika Srpska, Bosna i Hercegovina Telefon: +387 58 232 507, +387 58 232 508 E-mail: info @ hesgornjadrina.ba</p>
(v) Dokumentacija u vezi sa Studijom o procjeni uticaja na životnu sredinu	
Da li je dokumentacija u vezi sa Studijom o procjeni uticaja na životnu sredinu (npr. Izvještaj o procjeni uticaja na životnu sredinu ili Izjava o uticaju na životnu sredinu) obuhvaćena ovom notifikacijom?	Ne
Ukoliko je odgovor na gore navedeno pitanje ne ili djelimično, opisati	Prethodna procjena uticaja na životnu sredinu HE“Buk Bijela“

dodatnu dokumentaciju koja se šalje i (približan) datum kada će ta dokumentacija biti spremna:	
Dodatne informacije/komentari /	
2. KONTAKT TAČKE	
(i) Kontakt tačke za potencijalnu pogođenu stranu/pogođene strane	
Nadležna institucija za koordinaciju aktivnosti u vezi sa Prethodnom procjenom uticaja na životnu sredinu (videti odluku I/3, prilog) – Naziv, adresa, brojevi telefona i faksa:	<p>REPUBLIKA CRNA GORA Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera Adresa: Eko-efikasna zgrada, Cetinjski put b.b. 81000 Podgorica, Crna Gora Email: kabinet@mers.gov.me</p> <p>REPUBLIKA SRBIJA Ministarstvo zaštite životne sredine Adresa: Bulevar Mihajla Pupina 2 11070 Beograd, Republika Srbija Telefon: +381 11 3110-271; +381 11 3110-245 Faks: +381 11 3110-298 Email: eko.kabinet@eko.gov.rs</p>
Spisak pogođenih zemalja kojima se šalje obavještenje	Republika Crna Gora Republika Srbija
(ii) Kontakt tačka za stranu porijekla	
Nadležna institucija odgovorna za koordinaciju aktivnosti u vezi sa Prethodnom procjenom uticaja na životnu sredinu (videti odluku I/3, prilog) – Naziv, adresa, brojevi telefona i faksa	Ministarstvo za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju Republike Srpske Adresa: Trg Republike Srpske 1, 78 000 Banja Luka, Republika Srpska, Bosna i Hercegovina Telefon: +387 51 339 520, +387 51 339 592 Faks: +387 51 339 653 E-mail: kabinetministra@mgr.vladars.rs
Nadležna institucija koja donosi odluke ukoliko se one razlikuju od odluke nadležne institucije za koordinaciju aktivnosti u vezi sa Prethodnom procjenom uticaja na životnu sredinu Naziv, adresa, brojevi	Ministarstvo za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju Republike Srpske Adresa: Trg Republike Srpske 1, 78 000 Banja Luka, Republika Srpska, Bosna i Hercegovina Telefon: +387 51 339 520, +387 51 339 592 Faks: +387 51 339 653 E-mail: kabinetministra@mgr.vladars.rs

telefona i faksa	
3. INFORMACIJE O PROCESU PROCJENE UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU U ZEMLJI LOKACIJE PREDLOŽENE AKTIVNOSTI	
(i) Informacije o procesu procjene uticaja na životnu sredinu koji će se primjenjivati na predloženu aktivnost	
Vremenski plan	Pokrenut je postupak Prethodne procjene uticaja na životnu sredinu
Mogućnosti za uključivanje pogođene strane odnosno pogođenih strana u proces procjene uticaja na životnu sredinu:	Ako pogođena zemlja utvrdi da projekat može imati značajan prekogranični uticaj, u roku koji je odredila zemlja porijekla će dostaviti odgovor o namjeri učestvovanja u postupku procjene uticaja na životnu sredinu i obavjestiće svoju javnost
Mogućnosti da pogođena strana odnosno pogođene strane daju svoju procjenu i komentare na ovu notifikaciju i dokumentaciju u vezi sa Prethodnom procjenom uticaja na životnu sredinu:	U skladu sa Zakonom o zaštiti životne sredine ("Službeni glasnik Republike Srpske br. 71/12, 79/15, 70/20)
Priroda i vremenski okvir potencijalne odluke	Rješenje, a vremenski rok je najmanje 60 dana od momenta zaprimanja urednog zahtjeva sa Podacima uz zahtjev.
Proces odobrenja predložene aktivnosti:	U skladu sa Zakonom o zaštiti životne sredine ("Službeni glasnik Republike Srpske br. 71/12, 79/15, 70/20)
Dodatne informacije/komentari	/
4. INFORMACIJA O PROCESU UČESTVOVANJA JAVNOSTI U ZEMLJI POREKLA	
Procedure za učestvovanje javnosti:	<p>Prema Zakonu o zaštiti životne sredine („Službeni glasnik Republike Srpske“ br. 71/12, 79/15, 70/20) zainteresovani organi i organizacije dostavljaju svoja mišljenje o zahtjevu za prethodnu procjenu uticaja u roku od 15 dana od dana prijema zahtjeva, dok zainteresovana javnost može da dostavi svoje mišljenje u roku od 15 dana od dana objavljivanja obavještenja o prijemu zahtjeva za prethodni procjenu uticaja na životnu sredinu na internet stranici Ministarstva .</p> <p>Zaintersovana javnost može svoje mišljenje na nacrt studije dati u toku javnog uvida i javne rasprave. Javni uvid traje od dana objavljivanja obavještenja o podnesenom zahtjevu za odobravanje studije uticaja do isteka roka od 15 dana od dana održavanja javne rasprave.</p> <p>Javna rasprava u jedinici lokalne samouprave u kojoj se nalazi lokacija datog projekta, održava se najkasnije u roku od 60 dana od dana podnošenja zahtjeva za odobravanje studije uticaja Ministarstvu.</p>

Očekivani početak i trajanje javnih konsultacija	Javni uvid traje 15 dana od dana objavljivanja zahtjeva i podataka o predmetnom projektu na sajtu Ministarstva prostornog uređenja, građevinarstva i ekologije Republike Srpske, a u skladu sa Zakonom o zaštiti životne sredine ("Službeni glasnik Republike Srpske br. 71/12, 79/15, 70/20)
Dodatne informacije/komentari	/
5. ROK ZA DOSTAVLJANJE ODGOVORA	
Datum	Razuman rok, minimum 30 dana nakon prijema obavještenja

D.O.O. Direktor:

"B-3 ZAŠTITA"
 Dr Zoran Janković dipl. Inž/teh
 БАИНА ЛУКА

Prilozi:

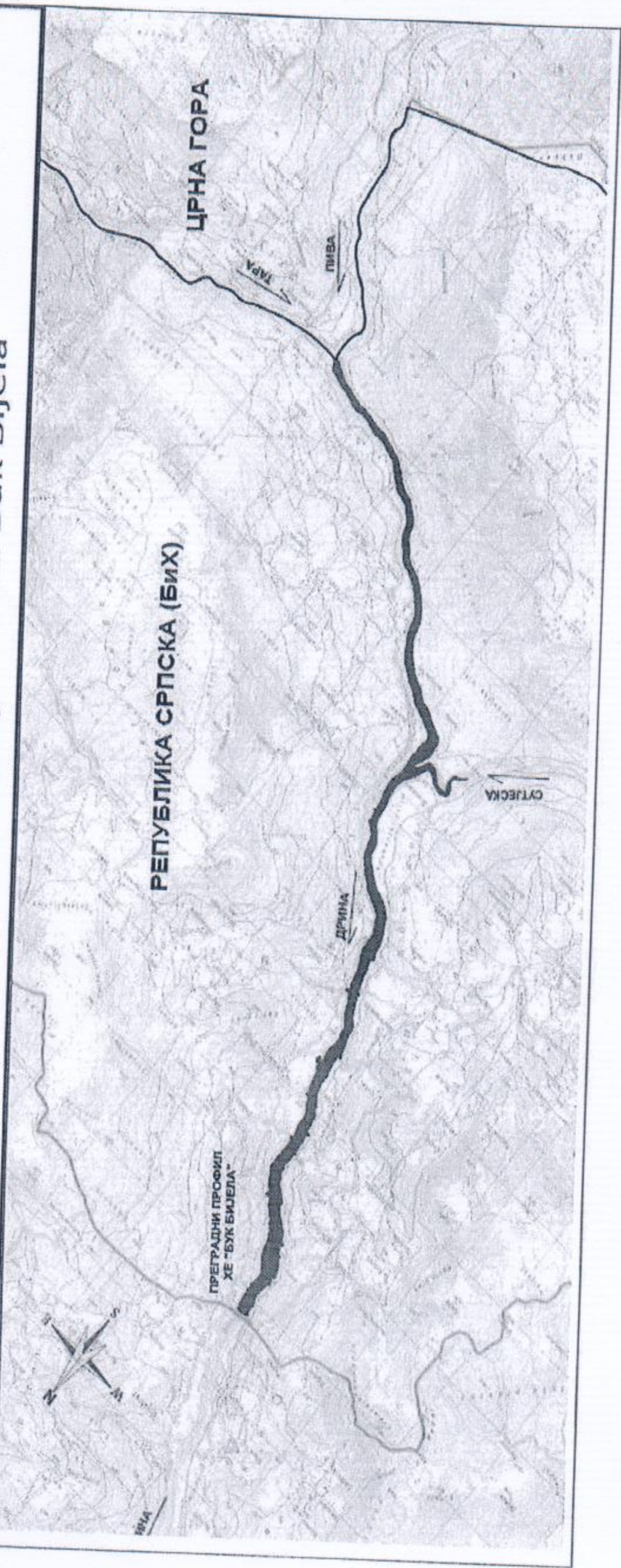
Prilog 1: Pregledna karta-područje projekta HE Buk Bijela

Prilog 2: Situacioni prikaz HE „Buk Bijela“ – usvojena varijanta $Q_{inst}=450 \text{ m}^3/\text{s}$ (Izvor: Studije hidroenergetskog sistema, Knjiga 3 – Analiza varijantnih tehničkih rešenja HE „Buk Bijela“, Institut za vodoprivredu Jaroslav Černi a.d. Beograd i Energoprojekt Hidroinženjering a.d. Beograd, 2021. godina);

Prilog 3: Satelitski snimak akumulacije HE Buk Bijela

Prilog 4: Prikaz uticaja uspora akumulacije „Buk Bijela“ na teritoriju Crne Gore u zavisnosti od proticaja

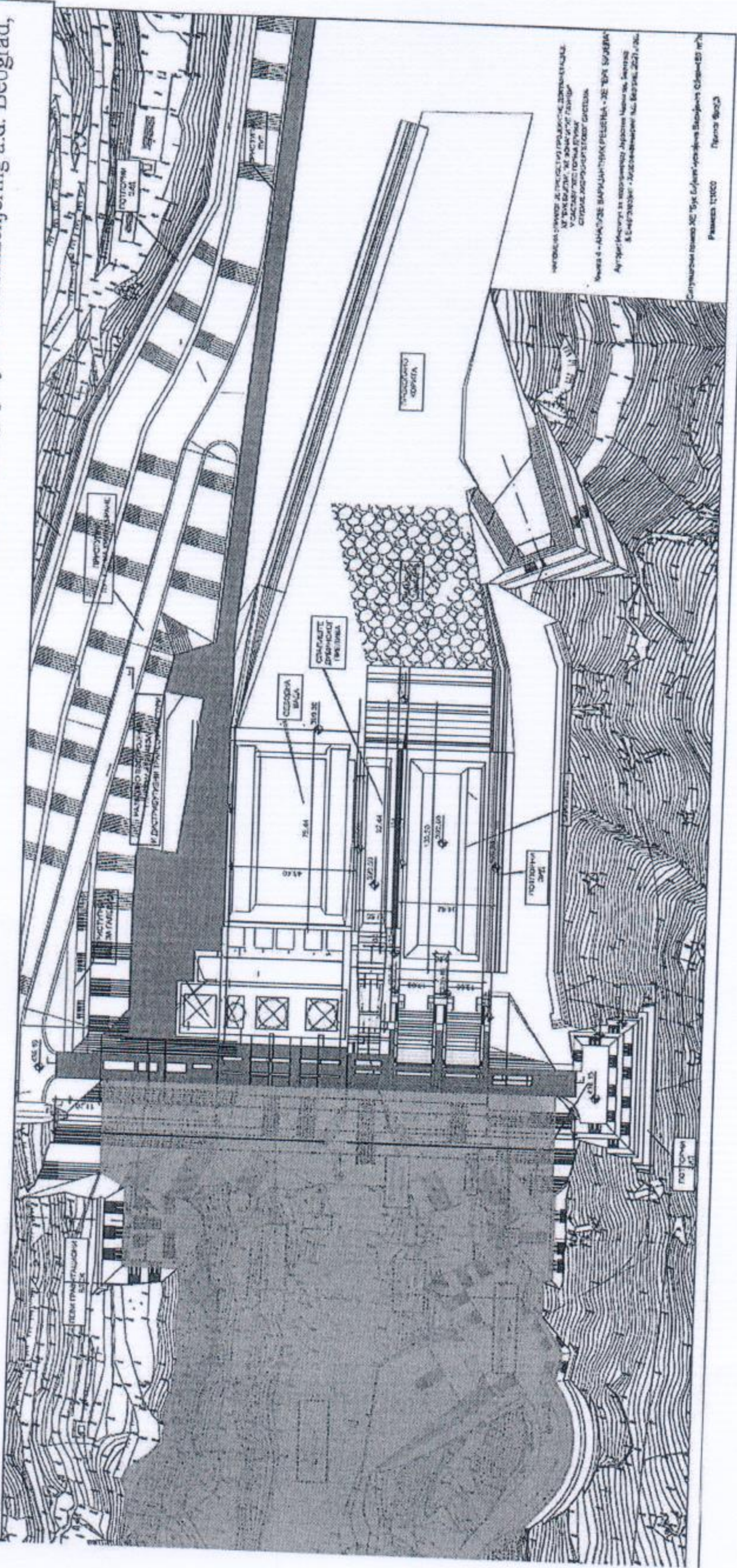
Prilog 1: Pregledna karta-područje projekta HE Buk Bijela

Legenda:

- АКУМУЛАЦИЈА ХЕ "БУК БИЈЕЛА", ЈУГУ 434 mnlm
- ГРАНИЦА СЛИВА РИЈЕКЕ ДРИНЕ ДО ХЕ "БУК БИЈЕЛА"
- ГРАНИЦА РЕПУБЛИКА СРПСКА (БИХ) - РЕПУБЛИКА ЦРНА ГОРА
- ПРЕГРАДНИ ПРОФИЛ ХЕ "БУК БИЈЕЛА"

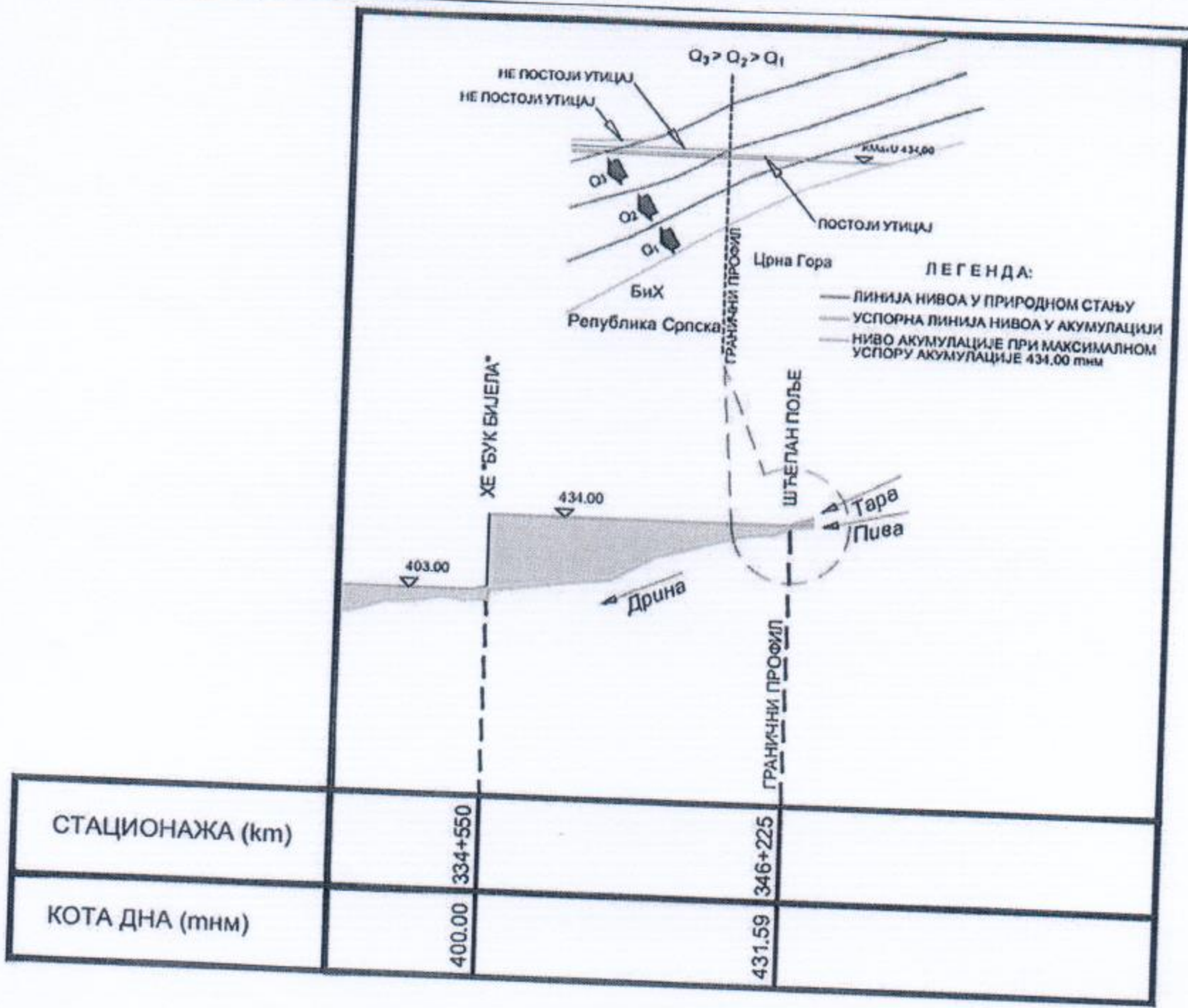
Prilog 2: Situacioni prikaz HE „Buk Bijela“ – usvojena varijanta Qinst=450 m³/s (Izvor: Studije hidroenergetskog sistema, Knjiga 3 – Analiza varijantnih tehničkih rešenja HE „Buk Bijela“, Institut za vodoprivredu Jaroslav Černi a.d. Beograd i Energoprojekt Hidroinženjering a.d. Beograd, 2021. g)

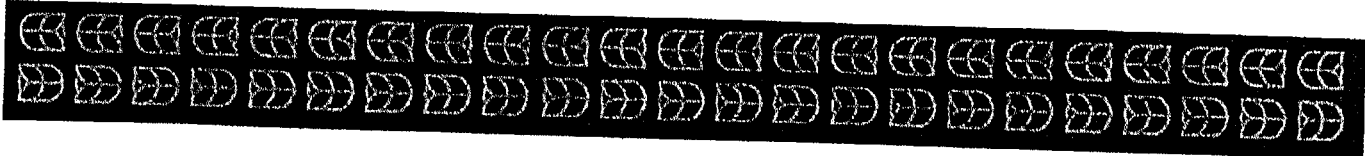

Prilog 3: Satelitski snimak akumulacije HE Buk Bijela

Prilog 4: Prikaz uticaja uspora akumulacije „Buk Bijela“ na teritoriju Crne Gore u zavisnosti od proticaja

MINISTARSTVO EKOLOGIJE, ODRŽIVOG RAZVOJA I RAZVOJA SJEVERA

Pisarnica Ministarstvo ekologije, održivog razvoja
i razvoja sjevera

N/R Brankica Cmiljanović,
načelnica Direkcije za unapređenje životne sredine

Prilazno:	28.10.2024
Šifra:	
Broj:	
UPI-05-03124-116611	

ul. IV Proleterske brigade br. 19
81 000 Podgorica

PODNOŠILAC: „REGULATORNI INSTITUT ZA OBNOVLJIVU ENERGIJU I ŽIVOTNU SREDINU“ udruženje sa sjedištem na adresi Bratstva i jedinstva, Stara Varoš B-T, Podgorica, Crna Gora;

PREDMET: ZAHTJEV ZA PRISTUP INFORMACIJAMA

Poštovani,

Obraćam Vam se u ime udruženja „Regulatorni institut za obnovljivu energiju i životnu sredinu“ („RERI“), sa molbom da nam omogućite **pristup informacijama**, a na osnovu članova 3, 5. i 13. Zakona o slobodnom pristupu informacijama („Sl. List CG“, br 44/12 i 30/17) u skladu s kojim je Podnosilac, kao pravno lice, legitimisan za traženje dokumentacije navedene u nastavku ovog zahtjeva.

Imajući u vidu navedeno, RERI ovim putem moli naslovni javni organ da mu **dostavi informacije sadržane u:**

1. Dokumentu ili bilo kojem drugom nosaču informacija koji sadrži obavještenje koje je Ministarstvo za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju Republike Srpske dostavilo Ministarstvu ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera Crne Gore, u skladu sa članom 3. Konvencije o procjeni uticaja na životnu sredinu u prekograničnom kontekstu („ESPOO Konvencija“), o zahtjevu za prethodnu procjenu uticaja na životnu sredinu za projekat izgradnje HE „Buk Bijela“, opština Foča, instalisane snage 118,10 MW, sa cjelokupnom pratećom dokumentacijom. Obavještenje koje je za svoju javnost Ministarstvo za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju Republike Srpske objavilo o javnom uvidu i javnoj

Ulica Bratstva i jedinstva, Stara Varoš B-T
81 000 Podgorica, Republika Crna Gora
tel: + 382 20 336 214 mail: office@reri.me

RERI

raspravi u vezi sa navedenim zahtjevom se nalazi na ovom linku:
[https://vladars.rs/sr-SP-](https://vladars.rs/sr-SP-Cyrl/Vlada/Ministarstva/mgr/media/vijesti/Pages/obavjesetenje-o-prethodnoj-procjeni-HE-Buk-Bijela-.aspx)

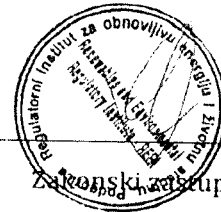
[Cyrl/Vlada/Ministarstva/mgr/media/vijesti/Pages/obavjesetenje-o-prethodnoj-procjeni-HE-Buk-Bijela-.aspx](https://vladars.rs/sr-SP-Cyrl/Vlada/Ministarstva/mgr/media/vijesti/Pages/obavjesetenje-o-prethodnoj-procjeni-HE-Buk-Bijela-.aspx);

2. Dokumentu ili bilo kojem drugom nosaču informacija koji sadrži odgovor Crne Gore na obavještenje iz tačke 1, sa cjelokupnom pratećom dokumentacijom.

Ukoliko naslovni organ ne posjeduje sva ili bilo koji od navedenih dokumenata, molimo naslovni organ da nam dostavi takvu informaciju.

Molimo vas da nam tražene informacije dostavite u fotokopiji na adresu udruženja iz zaglavlja dopisa ili na adresu za elektronsku poštu office@reri.me, skenirano.

U Podgorici, dana 28.10.2024. godine

Zastupnik,
Samir Čeranić